



Te Kura Kaupapa Māori o
NGĀ MOKOPUNA

4 Te Awanui o Falkirk, Maraenui
Te Whanganui-a-Tara 6022
waea: 04 380 8966

Imēra: tari@tkkmmokopuna.school.nz
Pae tukutuku: www.tkkmmokopuna.school.nz

Pūrongo Tumuaki
Hui Kaihautū / Hui Whānau

#48/2026-27
28 Haratua 2026

Kaupapa	Kōrero
Ngā Tamariki	E 147 ngā tamariki kei tō tātou kura. E rua anō i timata i te wiki tuarima, ā, tokorua anō ka tīmata hei te wahanga tuatoru kia 149. Tāpiri atu ki te 147 ko te 29 kei Manawatū nā reira, a pepa nei, e 176 ngā tamariki kei te rārangi ingoa o Ngā Mokopuna i tēnei wā. Ko te whakapae, hei te paunga o te tau nei, e 163 kei kōnei ake. Tāpiritia ko te 29 o Manawatū, ko 192 pea te tapeke. Kia maumahara koutou e te whānau, i te wahanga tuawhā, ka kōtahi anake te pōhiri mā ngā tamariki hou, ko te wiki tuatahi tērā.
Kura Hou He mahi mā tātou te whānau	E ai ki a Holmes Construction Ltd: • He paku tōmuri heoi, kei te pai te haere o ngā mahi katoa • Kei te kī tonu rātou ka mutu i te wā kua tohua (takiwā o te 30/03/27) Mā tātou (tonu) ēnei pātai e whakautu: • Ko te aha te rā e pai ake ana ki te whakatūwhera i tō tātou kura? • Me whai pou pānui whai hiko kei waho i te tari? Ki whea? • Mā wai ngā kai e whakarite? Mā wai ngā kai e whakatakoto ake? • Me whakarite rā / pō kanikani rānei? • E hia ngā papa tākaro? Ki whea whakatū ai te mea tuarua?
Whare Tapere	E āpiti atu nei ko ngā whakamahuki mō tā tātou Whare Tapere. Koinei te take i hikina te hui i tērā wiki kia āhei mātou te whakaatu atu ngā hoahoatanga ki tēnei Hui Whānau! Ki te whakaae mai koutou te whānau i tēnei pō, ka pēnei te hanga. Ka hui anō te Ohu ki te MoE ki te whakaū o tātou whakaaro ki a rātou. Ko te manako ia, mutu ana te hanganga mai o ngā akomanga, ka tīmata wawe te hanganga mai o te Whare Tapere. Ka tukuna te karanga tono hei te paunga o Pīpiri. Hei te Whiringa a Rangi (pea) timata mai ai ngā mahi hanga. Ekene pea mā tātou anō te ruma hikihihi maitai me te tari iti e utu. E ai ki tē pūrongo nei, ka (āhua) \$350,000 pea te utu. Ka taea te whai utu koha mō ngā taputapu mō roto i te whare heoi, kua mō te whare ake. He moni kei a tātou heoi, me whakatapu pūtea anō mō te whare nei. Me rahi ake te whare whakapakari, kāore rānei? Hei apōpō (04/06/26) ētahi o mātou haere ai ki Whakaoriori ki te kite te Whare Tapere o Kuranui, e hanga rite ki te whare ka hangaia mai mā tātou. He pūrongo a waha ka whai. Taunaki: Me penapena tātou te kura he \$350,000 ki te utu i te whare hauora, hiki maitai hou e āpiti atu ana ki te Whare Tapere. He utu tīmatanga noa pea tēnei.

Te Karapu Poti o Te Puna a Tara - He kaupapa tiaki taiao moana	He kaupapa nui e haere ana i raro i te tāwharautanga o te Karapu Poti o Te Puna a Tara (Worser Bay Yacht Club), ā, me whai wāhi te kura ki roto i tērā kaupapa. E whā ngā wahanga o te whanga e whakawhanake ana e te karapu, te kaunihera a rohe me te kaunihera o Pōneke anō hoki. I roto i aua wāhi e whā, e iwa ngā momo mahi rerekē kua whakaritea. Ko Whaea Kath Haines kei te Ohu Whakahaere o te kaupapa nei heoi, kei te rapu kaitiaki nō te whānau ki te arahi i a tātou mō te roanga o tēnei kaupapa. Tirohia ngā pepa kua tuari mai e te karapu. [Kei te whārangi ipurangi o te kura te roanga o ngā whakamahuki]. Ko koe tēnā? Mehemea ae, whakapā mai ki a au.
Manu Kōrero a Rohe	Ko te rā tēnei o te Whakataetae Manu Kōrero a rohe mō a tātou tamariki. Tokowhā a tātou tamariki i tū i te rangi nei ko Kahuti Hook rātou ko Hina Kororia Te Ahuru, ko Chyles Heffernan, ko Owaka Black. Ka nui te mihi ki a rātou katoa.
Ngā whakairo	Ko te whakaaro ia i tēnei wā, kia whakairihia ngā whakairo o Murirangawhenua hei pare i runga i ngā kuaha ki te Whare Tapere. He aha ō koutou whakaaro?
Reta ki te Minita	I tērā marama i tuhi reta te tumuaki ki te Miniata mō ngā take Mātauranga e pā ana ki te whenua kei 11 Ventnor, te pupuri tonu i te whare Murirangawhenua hei kōhanga reo me te pupuri tonu i Paraka N (akomanga a Whaea Gina rāua ko Matua Lewis). Kīhai te MoE i whakaae ki ngā kaupapa e toru. Kua tuku reta anō ki a ia e tono hui ana ki kōnei ki tōna taha me ngā āpihā nā rātou ngā whakamahuki i hōatu ki a ia e pā ana ki ngā whare. Mā te kite pea ka rerekē o rātou whakaaro. Ki te kore tērā e tutuki, ekene pea ka ngaro ērā whare i a tātou. Ahakoa te hiahia, me whai whakaaro hoki tātou mō ngā mahi hangahanga e haere ana me te hōtaka whānui. He wā kei a tātou heoi anō, e kainamu mai nei te wā kia whakatauria rawatia ēnei āhuatanga katoa.
Hōtaka HauWai Tautāwhi Tamariki	Ekene pea ka kitea i tētahi tangata hei kaitiaki mō ēnei mahi ma tātou. Ko te manako ia ka ahei te whakatairanga atu ki te whānau hei ngā wiki tata nei. He whakaraupapatanga mahi kua whakaritea e TRN mō te tūranga nei heoi, kei a tātou te mana ki te whakatau he aha āna tino mahi. He wānanga whakangungu ka tū hei te wiki e tū mai nei.
Mahi tahi me VUW (Ratonga mātai hinengaro)	Kei te rangahau mātou i tētahi āheinga kua ara mai kia mahi ngātahi tātou te kura otirā, ngā whānau o te kura, me te wahanga mātai hinengaro o te Whare Wānanga o Te Herenga Waka, hei painga mā ngā tamariki. Nā te nui o te utu ki te whai aromatawai mātai hinengaro mā ngā tamariki, ko te whakaaro ia ka tukuna ngā tamariki (me te whānau) ki te ratonga kāhui mātai hinengaro o VUW, mā rātou te tamaiti e aromātaihia. Tuatahi, ka iti iho te utu, tuarua, ko te kura ka kawē tērā utu. He aha te kī e te whānau? Me whai tonu, kahore rānei?
Taupānga AI	Kua kitea tētahi tauira o tētahi kaupapa here e hāngai ana ki te whakamahinga o ngā taupānga AI mā ngā ākonga, ā, ka tuari atu ki a koutou te whānau. A tēnā, koutou e mōhio ana mō ēnei tūmomo kaupapa, pānuitia, kōrerotia - he painga o roto mā tātou, he aha rānei? Kua kitea kētia e ngā kaiako wharekura e whakamahia ana e ētahi o ngā tamariki Wharekura heoi anō, kāore anō tātou te whānau kia kōrerotia. He aha ō koutou whakaaro? Ko te manako ia, ka āhei tātou tēnei te whakatau hei te Hui Whānau o te marama e tū mai nei.
Ngā Pūrongo	Ka rite ngā pūrongo tamariki mō te haurua tau hei te paunga o te wahanga nei. Ka kōrerotia ngā pūkenga kei tō tamaiti, ngā kaupapa kua oti i a ia me te aho matua.

	Me he matea, he ngoikoretanga, he hiahia rānei ōnā, ka kōrerotia ērā hei whaingā māna, otirā mā tātou mō te wahanga e whai ake nei. Kia mōhio koutou mātua mā, ka kore a Ngā Mokopuna e whai poka noa i ngā tohutohu a te kāwanatanga mō te āhua o ngā pūrongo me ngā aheinga a ngā tamariki. Ko ia kaiako e kōhi whakaaturanga, taunakitanga hoki e pā ki ia tamaiti me tana whanaketanga i roto i āna nei mahi.
Arotake i ngā Ohu mahi	Kua tata oti i a au te whakarite i ngā whakamahuki mō te āhua o a tātou Ohu mahi katoa. Ka mutu, ka tukuna ērā ki a koutou te whānau. Hei reira timata ai te arotake i ngā mahi katoa o ia Ohu tae ki tēnei wā. Ko tētahi atu mahi mā ia Ohu, ko te arotake i ngā kaupapa here e noho ana i raro i te tāwharautanga o ia ohu.
Kaupapa Kai 2027	Kātahi anō te kāwanatanga ka whakaū te tahua pūtea mō ngā kai ki rō kura mō te tau e tū mai nei heoi anō, me aha tātou whai muri atu? He pai mehemea ka tīmata tēnei kaupapa te whakaaro ake kia matapakihia ngā kōwhiringa rautaki ma tātou haere ake. Mā tātou anō ngā kai e whakarite? Mā tētahi o te whānau rānei tēnei mahi? Me whakakahore rānei?
E Kainamu Mai Nei	
Wānaga Tunu Rewena	Kua toro mai te ringaringa a Whaea Mereana Beconcini ki te whakahaere i tētahi wānaga tunu rēwena mō te hunga e hiahia ana. Kei te whārangi ipurangi ngā whakamahuki katoa. Tēnā rawa atu koe e Whaea Mereana!
Rangahau Pitomata	I te tau 2023 i whakahaerehia e tātou tētahi rangahau a whānau e hāngai ana ki te nui, ki te iti rānei o te 'pitomata' o te kura me te whānau e whakatutuki ana i taua wā. I mahia ki tētahi o ngā wānaga aho matua o taua tau nā reira he ōpaki rawa te mahi me ngā kitenga. Heoi anō, he kitenga. Ko te hiahia ia, kia whakahaere tātou i tētahi anō rangahau pērā e ōkawa ake te kawenga. Ko tētahi tino whakaawenga o tēnei rangahau ko te mōhio mehemea kei te ara tika tā tātou mahere a tau, otirā tā tātou mahere rautaki, kāore rānei.
Rangahau Kapa Haka	He tono nā Mihirangi Kōhatu mehemea ka āhei ia te kōrero ki ētahi tamariki, ki ētahi whānau hoki e pā ana ki te kapa haka hei rautaki ako i ngā tikanga me ngā tukanga a kui mā, a koro mā. Akuni ia hoki mai ai ki Aotearoa mō āna hararei raumati, ā, ko te manako ia, ka whakaae mai ētahi o koutou kia uiui ia ētahi o a koutou tamariki. He aha ō koutou whakaaro?
Whakamaumahara noa	
Kaitiaki mō ngā tamariki (haerenga a kura)	Ko tā te kura kaupapa here e pā ana ki ngā kaitiaki mō ngā haerenga a kura: 1. Mo ia tamaiti e whitu tau te pakeke heke iho rānei me 1:1 (kotahi te kaitiaki mō ia tamaiti. Ahakoa ko tō te tamaiti tata ki te waru tau, me whai kaitiaki tonu.) 2. Me 18 tau, pakeke atu rānei te kaitiaki [i ētahi wā, he haepapa nui tēnei] 3. He pai kē atu mehemea he tangata kōrero Māori te kaitiaki 4. Ki te kore he tangata kōrero Māori, me mōhio te kaitiaki kia kaua ia e kōrero Pākehā i te taha o ngā tamariki. 5. Kaore e whakaaetia kia noho tētahi kaiako hei kaitiaki - māna ngā tamariki katoa e manaaki, e arahi i roto i ngā mahi akoako, māna te tirohanga whānui. 6. Ki te kore e taea he kaitiaki, me noho kāinga tō tamaiti. 7. Me he take, kei te kaiako matua o ia haerenga te mana whakatau ko wai hei kaitiaki mō tēnei me tēnā, kei a ia te haepapa matua, kei a ia te kī. Kua roa tēnei kaupapa here e mana ana e hoa mā heoi, ko ētahi whānau kāore tonu i te whai. A tēnā, kaua e pōhēhē i te mea ko Te Papa noa te wāhi e haere nei tātou, kei te pai mehemea he kōtahi noa te pakeke e haere ana mō ngā tamariki tokorua, maha ake rānei.

	Hei te nuinga o te wā, ka haere ngā rōpu rerekē te pakeke ki ngā ngohe mahi rerekē i te wā ōrite nā reira, ka kore e tāea e te matua kōtahi ki te tae atu ki ngā wāhi e rua i te wā ōrite.
Ngā waea pūkoro	Ki te kawae waea pūkoro tō tamaiti ki te kura, me mau atu tērā ki te tari i tana taenga atu ki te kura. Kāore e whakaaetia ngā waea i ngā haora kura nā reira karekau he take kia mau i a rātou tā rātou waea. Mehemea ka mau tō tamaiti e whakamahia ana i tana waea - mo te hara tuatahi ka ngaro mō te rā. Mō te hara tuarua ka ngaro mō te wiki. Mo te hara tuatoru, ka ngaro mō te wahanga! Ka mutu, ka whakahokia te waea ki tētahi mātua.
Te kōrerotia o te reo Māori	He kāhui tamariki [toko iti nei] he kaha nō rātou ki te kōrero Pākehā. Kia kaha koutou otirā tātou, tō tātou taiao reo Māori te tiaki. Hei te wiki e tū mai nei ka karanga hui ahau ki ngā mātua o aua tamariki ki te rongo he aha pea hei mahi mā mātou ki te āwhina i a koutou ngā whānau kia ū pai ki te reo Māori.
Kākahu Wharekura	Mātua mā, i ngā wā ka mau ngā tamariki a rātou kākahu ōkawa, me ōkawa hoki ngā hū. Kāore e whakaaetia ngā momo hū hākinakina hei hū ōkawa.
E haere ana	
Wānanga Waiata me ... ngā tono mō te hōro	Kei te haere ēnei wānanga ki te ako waiata mā te whānau. He whakaritenga tēnei ki te tautoko i ngā akoranga a ngā tamariki, mō te whakatūwheratanga o tō tātou kura hou anō hoki. Ka haere ēnei wānanga mō te roanga o te tau. Ka mutu te wānanga e hoa mā, me mahi tahi tonu ki te whakapai i te kura kia rite mō te rangi kura whai muri atu. Tuarua, kaore i te tika ki te tuku i ngā tamariki ki tētahi akomanga mehemea karekau he pakeke kei tō rātou taha. Ahakoa ko wai, ahakoa hoki te kaupapa, ki te hiahia tētahi o te whānau ki te whakamahi te hōro, me whakakī i tētahi pepa tono. Kei a Whaea Julaine ngā pepa tono. Me kōrero hoki mehemea kei te pirangitia i tētahi akomanga hei tautoko i tō kaupapa. Heoi anō, ka hoki ki te kōrero o runga ake - ki te whakamahi koe i tētahi akomanga: (1) kua e rawekehia ngā taputapu me ngā rauemi o tērā akomanga (2) ka mutu te kaupapa, whakatikaina, whakapaipai hoki terā akomanga.
Hanga whakaaturanga	He Dropbox kua whakaritea ki tā tātou kāinga tukutuku kia āhei koutou ngā whānau te tuku atu i ngā whakaahua kei a koutou hei āwhina i te rōpū o Meinga ki te hanga i ngā whakaaturanga e pā ana ki te hītori o te kura i roto i ōnā 32 tau. Ka rite ērā mahi katoa mō te whakatūwheratanga hei te tau e tū mai nei.
Counselling Services (Kaimātai Hinengaro)	Kua timata anō ngā mahi a Whaea Mary-Jane hei kaimātai hinengaro, mā ngā tamariki, mā ngā whānau anō hoki, nō Kōwhai Therapeutics ia. Ki te pirangi tētahi whānau ki a ia mō tētahi tamaiti kura tuatahi, wharekura rānei, whakapā mai. Karekau he utu ki tētahi whānau mō tēnei mahi, ko te kura ka utua. He pūtea kua tonoa mai e Te Rūnanga Nui o nga KKM o Aotearoa mō tēnei tū momo mahi.
11 Ventnor	Ko tā māua ko Matua Reece Kōhatu inaianei, ko te whai i a Ngāti Tama, nō rātou tērā whenua. Ko te manako ia ka whakaae rātou kia āhei te MoE ērā whenua te rīhi hei kāinga mō tō tātou kōhanga reo.
Tirohanga Whakamua	
Rā mutunga 11/12/2026	Ko te rā whakamutunga o te tau mō ngā tamariki ko te 11 o Hakihea. Hei te rā whakamutunga, ka tuku mihi ki ngā whare tawhito. He karakia, he mihi, he poro poroaki. Ka mutu, ka kai tahi tātou hei te 11am. Ka kore e kitea anō i ēnei whare tawhito! Ka timata hei te 9am, ka mutu te kura hei te pouputanga o te rā (12pm).

Wiki Hākinakina 13-18/12/2026	Ko te Wiki Hākinakina mā ngā tamariki wharekura o ngā KKM aho matua o te motu ka tū ki Heretaunga hei te wiki whakamutunga o te tau. Ko tā tātou tira ka noho ki TKKM o Te Ara Hou, Ahuriri. Ka noho tahi me TKKM o Te Rito heoi, ka tū motuhake e ia kura. Ka wehe i te ata o te Rātapu (13/12). Ka hoki hei te 18/12.
Wehenga Tahī 2027	Ka tino rerekē te tīmatanga o te tau kura 2027! Ka kore tātou e hoki mai ki kōnei tae ki wā ka whakatuwherangia ngā whare hou. Kei te rapu rautaki mātou i tēnei wā tonu. Hōmai o koutou whakaaro!

Taunakitanga: Kia whakaaehia te pūrongo me te taunaki kei roto.

Nāku noa

**Dr Rāwiri Wright
Tumuaki**